

آهای بچه ها! من حرف دارم ...

معرفی طرح تربیتی
«صندلی حرف من در کلاس درس»

پروانه خوش اخلاق
آموزگار دبستان سرمست
خمینی شهر اصفهان

اشاره

هدف از اجرای «طرح صندلی حرف من» در کلاس درس، ایجاد روابط انسانی در کلاس با ترویج روحیه سازندگی فردی، اجتماعی و انتقادپذیری و توسعه‌ی روابط سازنده میان دانش‌آموزان و آموزگار کلاس است.

شیوه‌ی اجرا

دانش‌آموز می‌تواند زمانی که کار رسمی کلاس تمام شده است، روی این صندلی که جلوی کلاس قرار گرفته است، بنشیند. در این زمان، همه‌ی اعضای کلاس می‌فهمند که او حرفی برای گفتن دارد و سکوت می‌کنند. دانش‌آموز می‌تواند از کسی تشکر کند و دلیل آن را بگوید، می‌تواند از کسی (که بهتر است نام او را افشا نکند) انتقاد کند و دلیل خود را بگوید. می‌تواند اگر مشکلی دارد، مطرح کند تا دیگران نیز راه‌حل‌هایی برای رفع مشکل او ارائه دهند. می‌تواند از معلم و بچه‌ها سوالی کند، می‌تواند از معلم خود انتقاد کند و یا حتی به او پیشنهاد دهد و ... وقتی او حرف خود را زد، دیگران نیز اگر لازم باشد به او پاسخ می‌دهند. سعی می‌شود این گفت و شنود همراه با احترام متقابل و بدون قضاوت انجام شود تا رابطه‌ی بچه‌ها صمیمی و دوستانه باقی بماند و در آن‌ها آرامش و اعتماد به نفس ایجاد شود.

نتیجه‌گیری

با این روش، دانش‌آموزان تخلیه‌ی روحی روانی می‌شوند و یاد می‌گیرند: با احترام حرف خود را بیان کنند و به پاسخ گوش دهند، تصمیم بگیرند و درست عمل کنند و هیچ‌گاه بدون اطلاعات قضاوت نکنند، و فقط دیگران را درک کنند و همدل آن‌ها شوند. در این صورت، رابطه‌ی صمیمی و دوستانه بین دانش‌آموزان و معلم گسترش می‌یابد، ابهامات و سوءتفاهم‌ها برطرف می‌شود و همه خود را اعضای یک خانواده می‌پندارند.

تجربه‌ای که در پی می‌آید، توسط یکی از آموزگاران پایه‌ی چهارم استان اصفهان طراحی و اجرا شده است. این تجربه‌ی تربیتی، مشابهت فراوانی با طرح کلی «انضباط مثبت در کلاس درس» دارد که چند سال پیش توسط جین نلسون، لین لات و اچ. استفان گلن در بیش از ۱۰۰ مدرسه‌ی ایالات متحده طراحی و به اجرا درآمده است. در این طرح که برای پرورش دانش‌آموزان و بر مبنای مهارت‌های زندگی و هوش هیجانی بنیان گذاشته شده، نشست‌های کلاسی و ایجاد شرایط گفت‌وگوی ویژه بین دانش‌آموزان و نیز بین دانش‌آموزان و معلمان از اهمیت خاصی برخوردار است. کتاب «انضباط مثبت در کلاس درس» از میان ۱۲ مجموعه‌ی پژوهشی این طرح، اخیراً به فارسی ترجمه شده و توسط انتشارات امروز در ۲۵۰ صفحه به چاپ رسیده است. در آینده، از بخش‌های گوناگون این کتاب، قسمت‌هایی را منتشر خواهیم کرد.

پروانه
دبستان سرمست
شماره ۵
پهمن ۸۷

